

ORGANIZACE – STRUKTURY, ROZVAHA

Mgr. Markéta Bočková

OBSAH PŘEDNÁŠKY

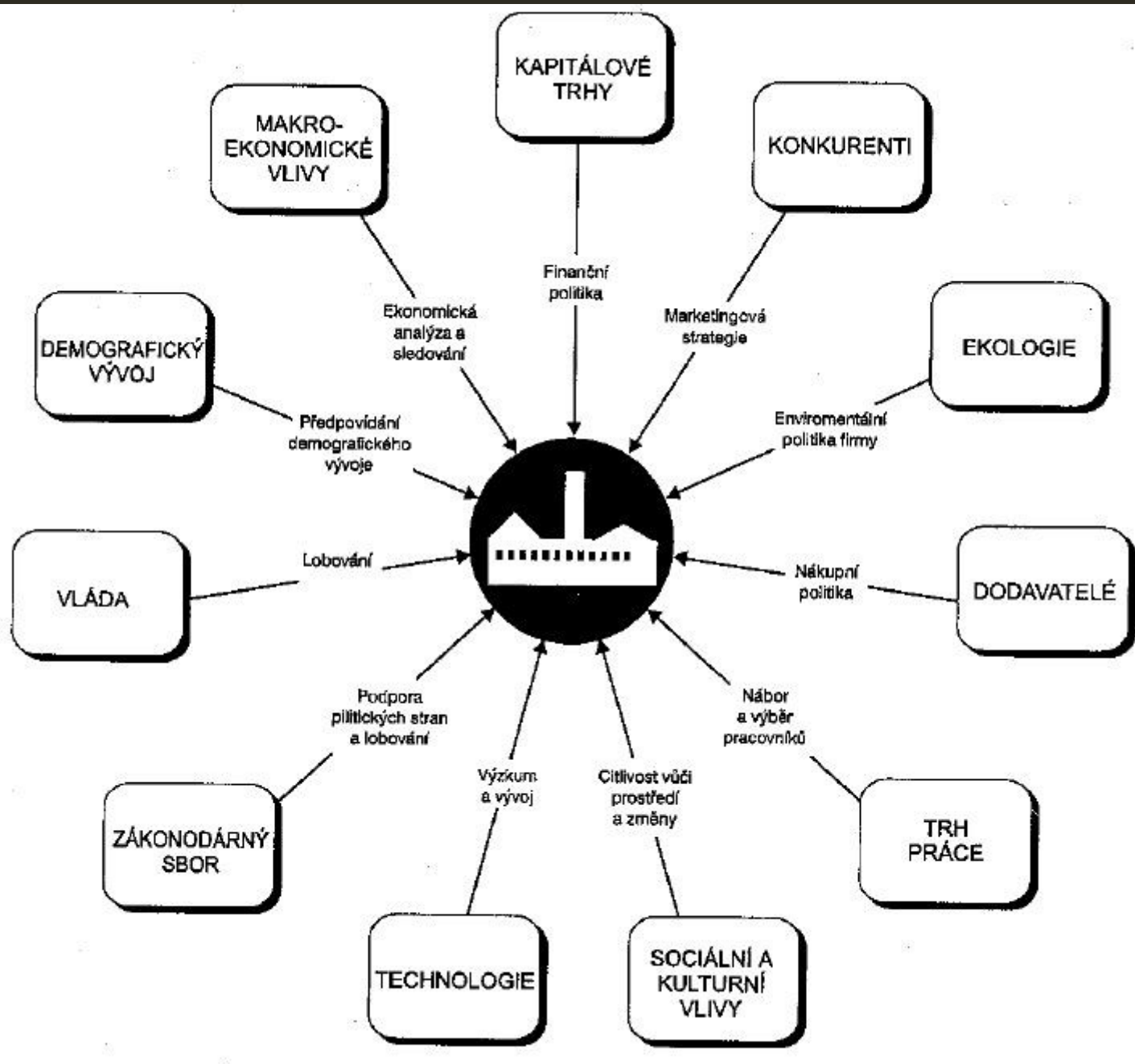
- změna úkolu
- změna učebny – C14
- organizační struktury
- účetnictví, rozvaha
- cvičení 😊

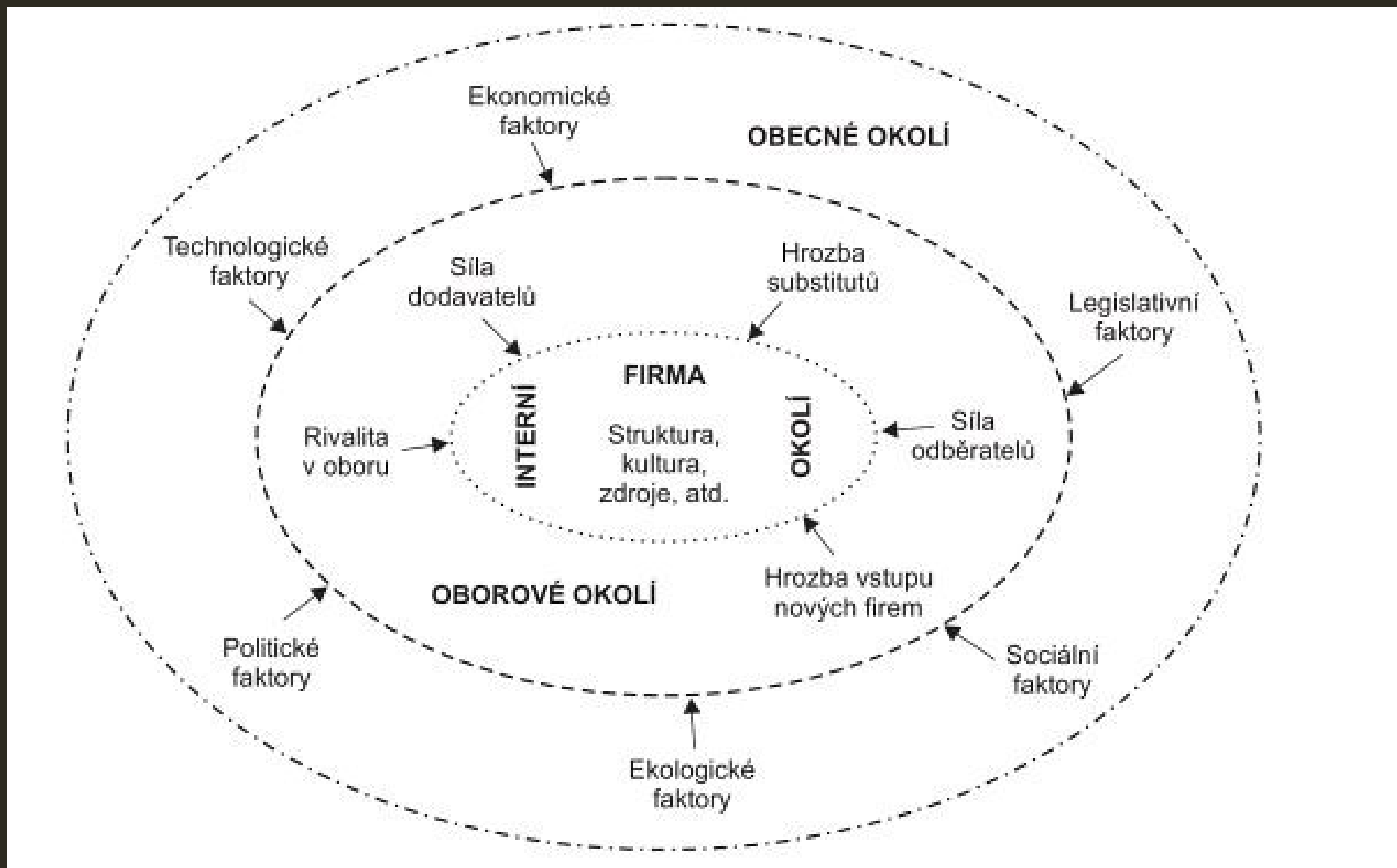
ÚKOL – 14. 10. 2015

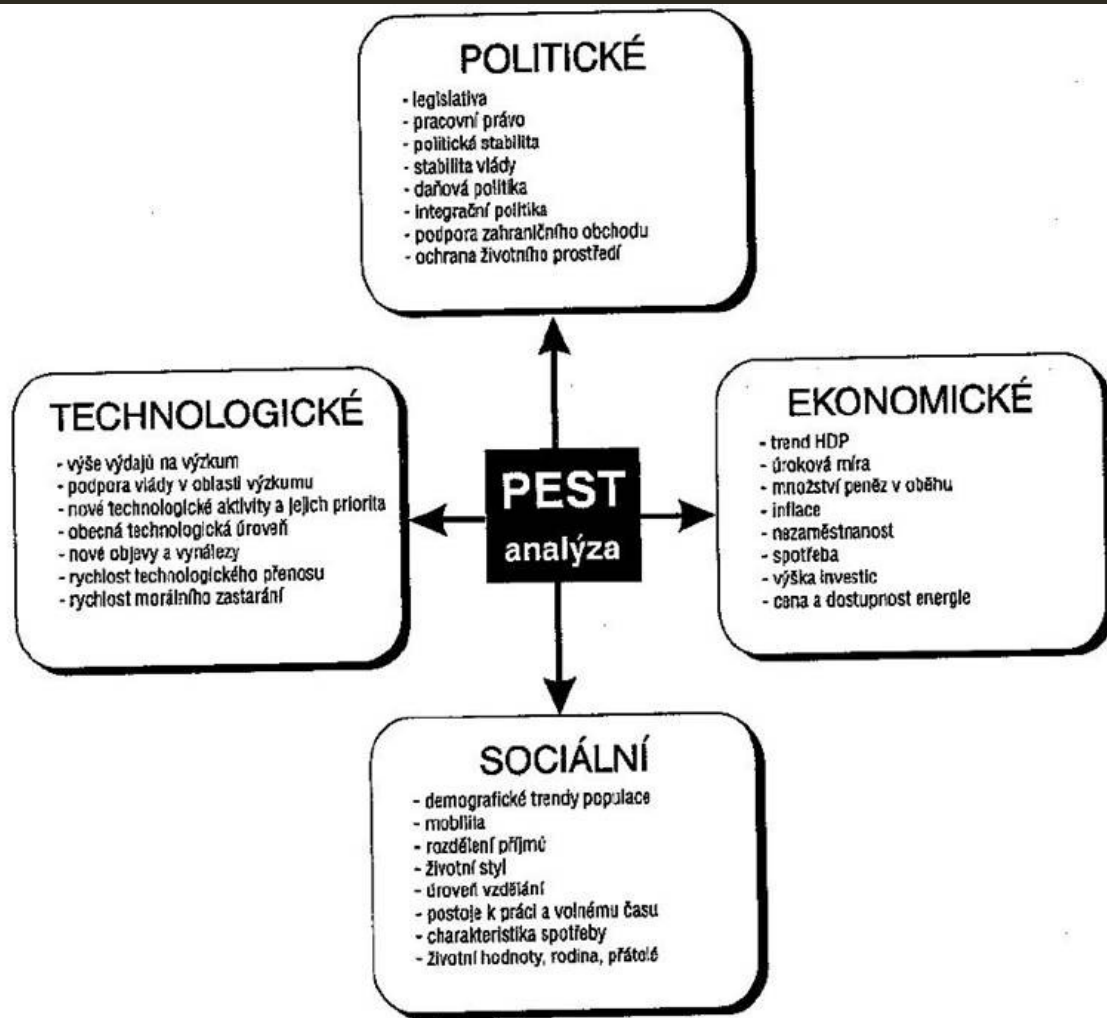
Úkol je složen ze 3 částí:

1. identifikujte zainteresované strany Knihovny na Křižovace, a vypracujte návrh na řízení vztahu s nimi. (téma z 2. 10)
2. vypracujte SLEPT analýzu (téma z 2. 10)
3. ~~zpracujte roční rozpočet Knihovny na Křižovatce (téma 9.10.)~~

Vypracovaný úkol vložte do 14. 10. 2015 do Odevzdávárny (s náležitostmi seminární práce, v minimálním rozsahu 4 strany)

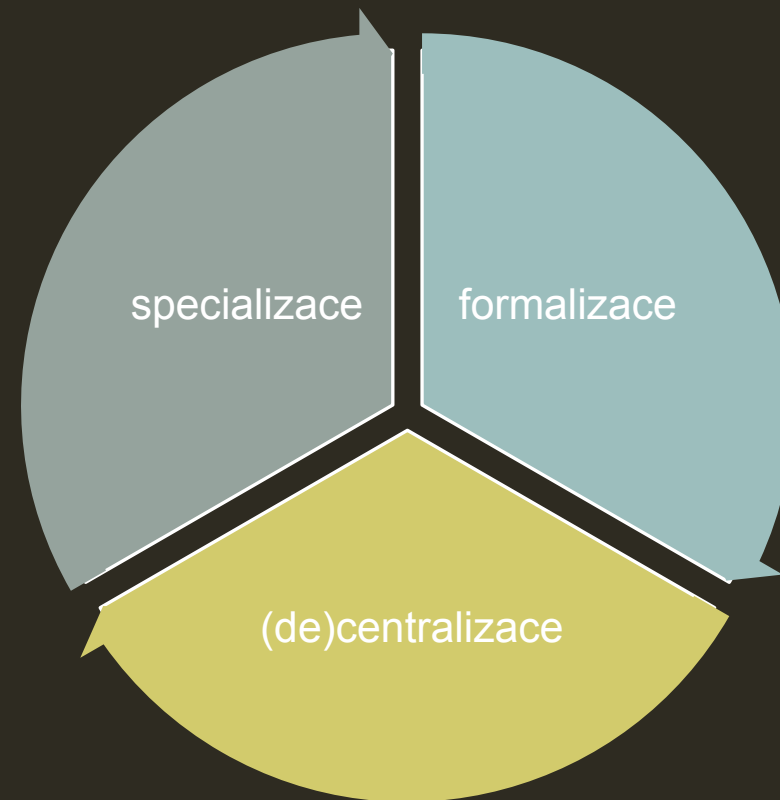

Obr. 5-3 PEST analýza vlivu prostředí

NÁVRH ORGANIZAČNÍ STRUKTURY ORGANIZACE

SPECIALIZACE

horizontální

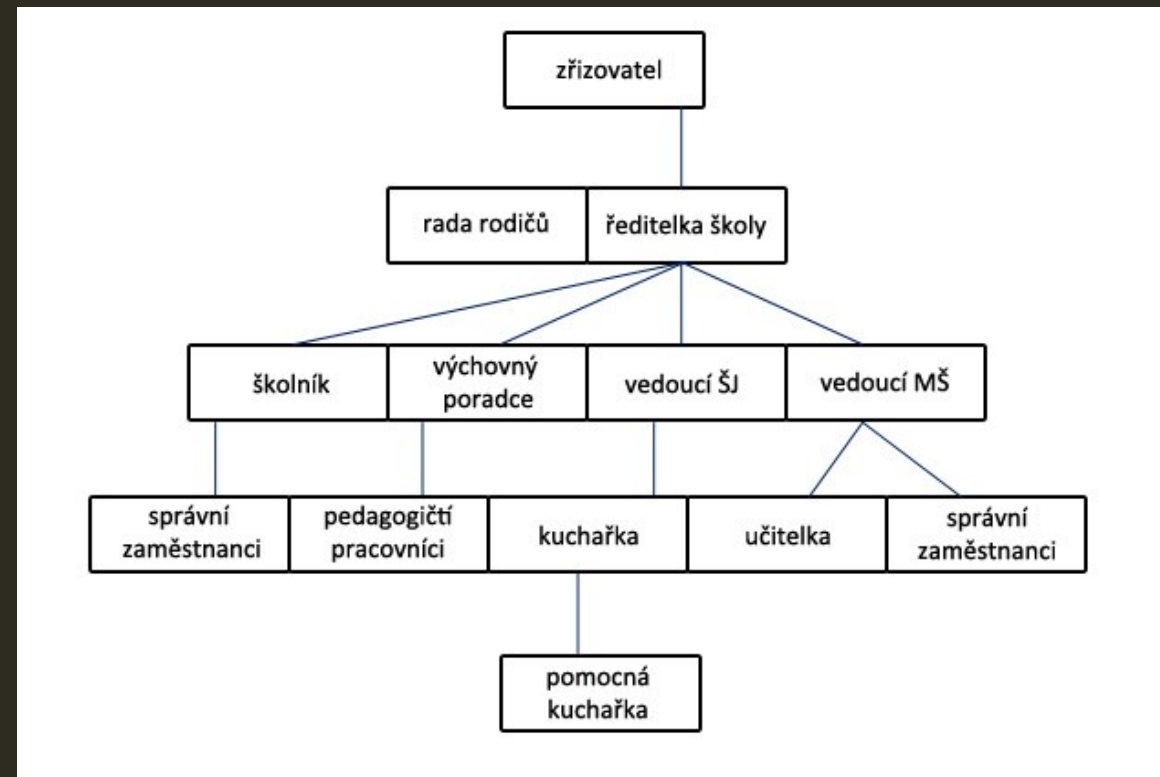
- kolik různých pracovních úkolů, profesí a specializací ve společnosti existuje

vertikální

- počet úrovní řízení ve společnosti
- čím méně úrovní, tím větší rozsah kontroly manažera

prostorová

- fyzické rozmístění společnosti, oddělení a zaměstnanců

ZŠ a MŠ SUCHOMASTY

FORMALIZACE

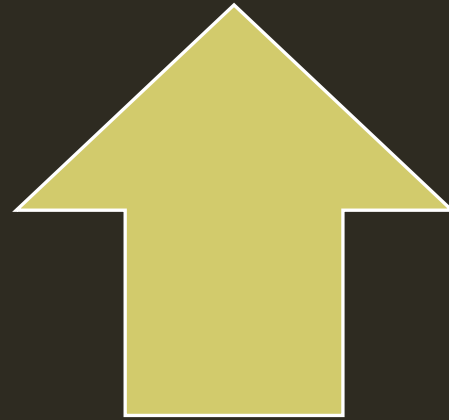
míra standardizace úkolů

- kontrola nad jednotlivými úkoly
- jak jsou činnosti zaměstnanců regulovány
  - pravidly
  - postupy

(DE)CENTRALIZACE

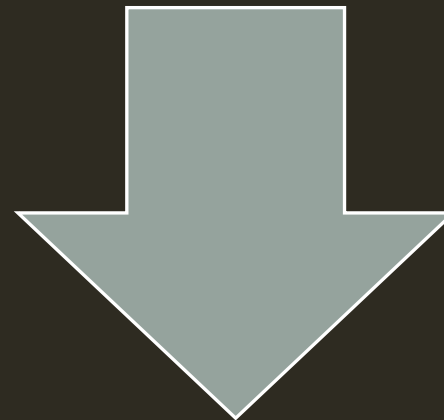
Kde jsou činěna rozhodnutí?

Kdo má pravomoc k rozhodování?

maximální centralizace

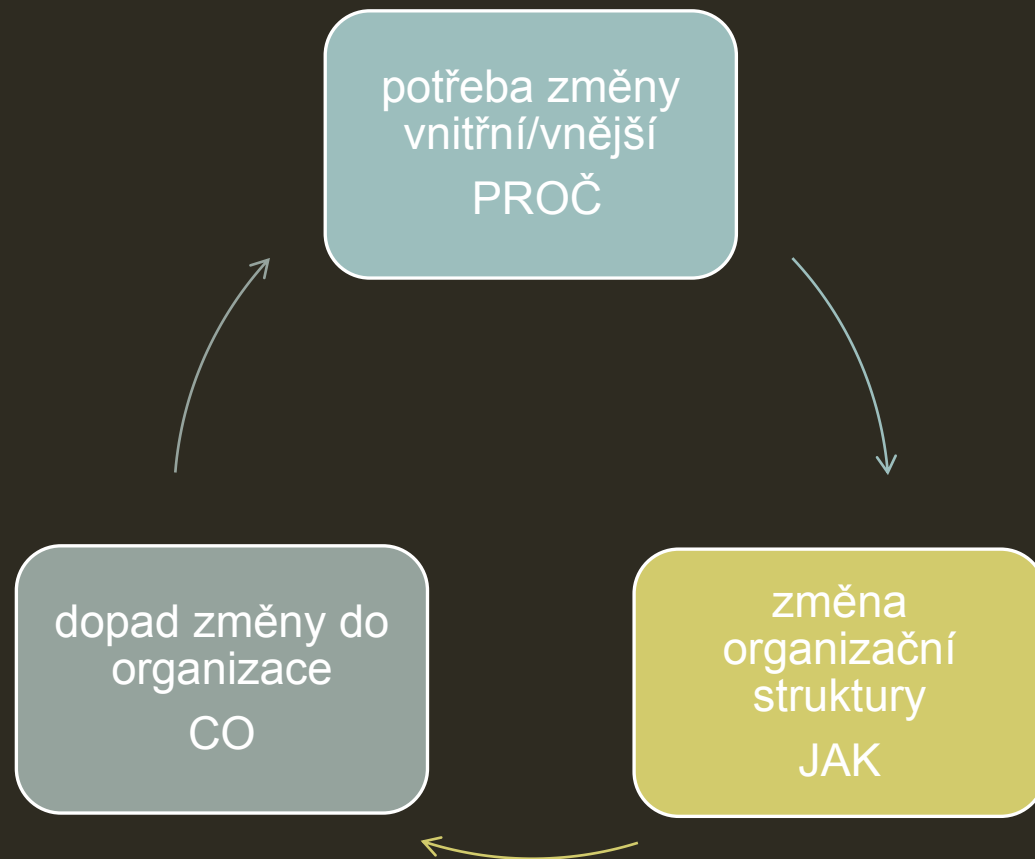
- rozhodnutí na nejvyšší úrovni

maximální decentralizace

- rozhodují pracující na nejnižší úrovni

REAKCE ORGANIZACE NA ZMĚNY

Výpůjční proces	
Marek Svízela	Vedoucí
Dominika Rebhanová	Výpůjčky
Jana Uchočová	Výpůjčky
Jana Hlavinková	Výpůjčky
Jan Sladký	Výpůjčky
Marie Šípková	Výpůjčky
Martin Páč	Výpůjčky + IT zabezpečení
Akce	
Iveta Burdová	Vedoucí akcí, Cestovatelské pátky
Jana Skládaná	Akce pro děti
Kateřina Bulová	Akce pro děti
Nikola Hálová	Akce pro děti
Lenka Malá	Cestovatelské pátky
KOHA a technologie	
Václav Štefela	KOHA - správa
Dana Tomančáková	KOHA - správa
Martin Páč	Technické zabezpečení
Propagace	
Barbora Tvrdoňová	obsahová strategie
Iveta Burdová	Web, FB
Tereza Dřevová	Web, FB
Šárka Vančurová	grafika

DŮVODY ORGANIZAČNÍ ZMĚNY - PROČ?

vnější faktory

- legislativa
- technologie
- přání
zákazníka
- inovace
- globalizace
- ekologie

vnitřní faktory

- velikost
organizace
- strategie
- finanční
situace

DŮVODY ORGANIZAČNÍ ZMĚNY - JAK!

zeštíhlování

- obvykle se mívá zužování struktury původního poslání společnosti, důsledkem je zánik

zmenšování

- snižování rozsahu výkonu původního poslání, důsledkem je snížení počtu organizačních úrovní

vyčleňování

- outsourcing - důsledkem je zánik nebo sloučení některých částí

diverzifikace

- rozšiřuje strukturu poslání, důsledkem je vznik nových částí společnosti a nových pracovních funkcí

reorganizace

- inovuje stávající organizační strukturu - vznik i zánik částí společnosti, relokace povinností, pravomoci a odpovědnosti

vytváření týmů

- zaručuje zapojení všech členů společnosti, především z nižších stupňů struktury

decentralizace

- snižování počtu středního managementu

DOPAD ZMĚNY ORGANIZAČNÍ STRUKTURY

- do strategie společnosti
- v produkční oblasti změnou sortimentu nebo nutností inovace
- používaných technologií
- legislativního rámce
- struktury lidského faktoru
- organizační struktury

PODSTATA ARCHITEKTURY ORGANIZAČNÍCH STRUKTUR

organizační struktura – struktura řízení organizace

řídíme

- procesy – soubor činností – **primární – náročnější analyzovat**
- útvary – soubor pracovních míst, slouží pro naplňování cílů organizace

parametry

- dělby práce – jak přidělíme činnosti jednotlivým útvarům
- rozpětí řízení – kolik podřízených bude mít manažer
- dělby pravomocí – jak je distribuována pravomoc

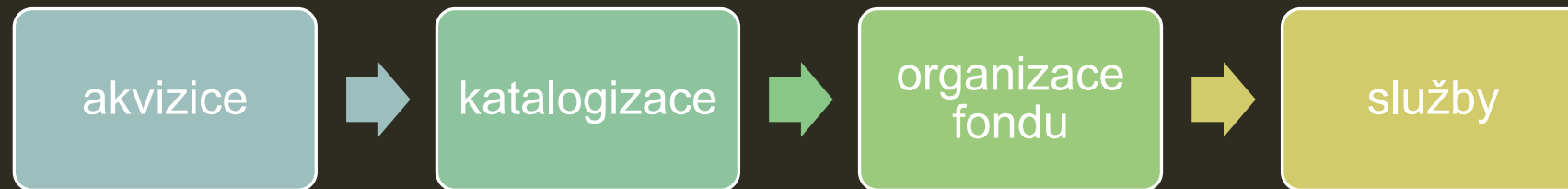
TVORBA ORGANIZAČNÍCH STRUKTUR

vybudujeme strukturu procesní

- a podle ní poté vytváříme útvarovou

př. knihovní systém

- statické prvky – knihovní fondy, zaměstnanci, zařízení, čtenáři
- dynamické prvky – akvizice, katalogizace, organizace knihovního fondu, služby

FUNKČNÍ SPECIALLI

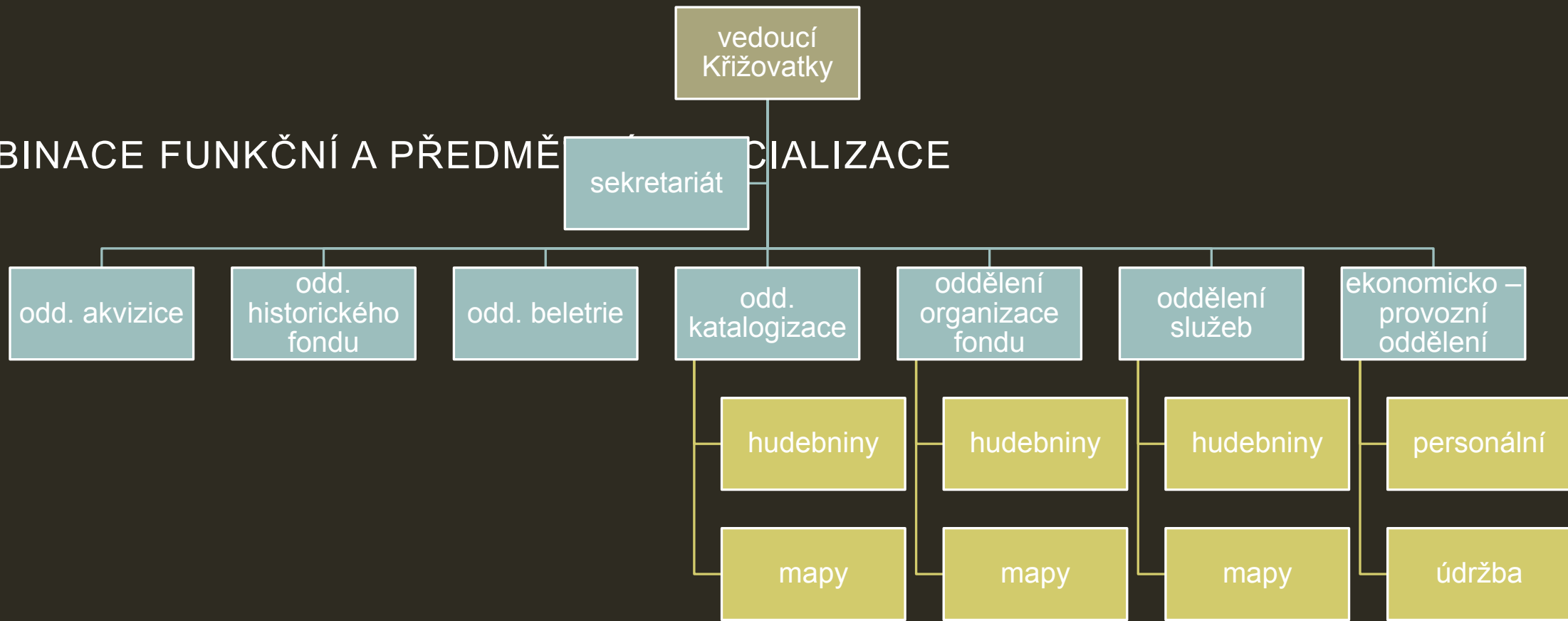
	akvizice	katalogizace	organizace fondu	služby	ekonomicko - provozní
historický fond	↓	↓	↓	↓	↓
beletrie					
hudebniny					
mapy					

PŘEDMĚTNÁ SPECIALIZACE

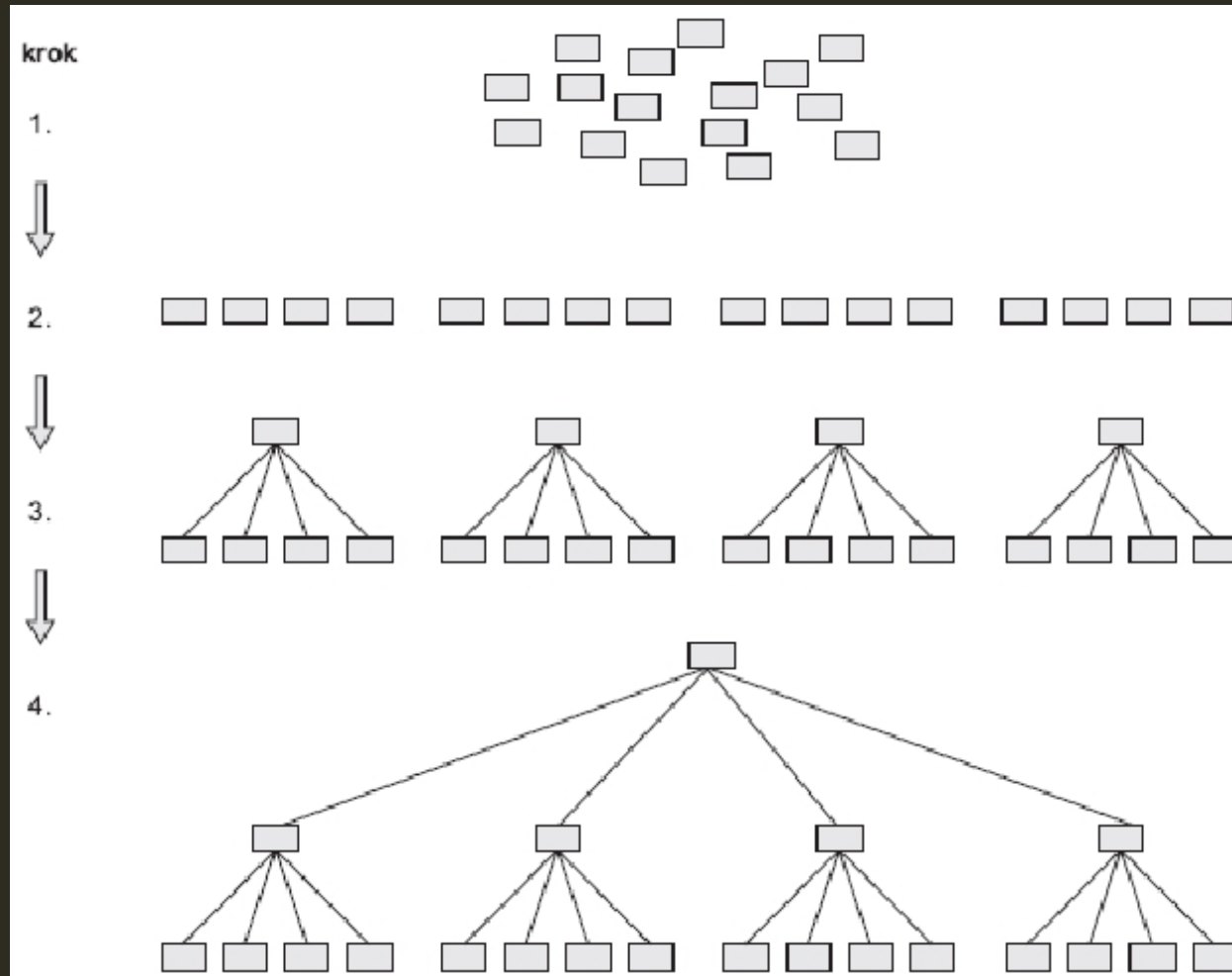
	akvizice	katalogizace	organizace fondu	služby	ekonomicko - provozní
historický fond					
beletrie					
hudebniny					
mapy					

KOMBINACE FUNKČNÍ A PŘEDMĚTNOU SPECIALIZACE

	akvizice	katalogizace	organizace fondu	služby	ekonomicko - provozní
historický fond		→			
beletrie		→			
hudebniny	↓	↓	↓	↓	↓
mapy	↓	↓	↓	↓	↓

ÚTVAROVÁ STRUKTURA

celkový objem
práce / dělba
práce

kooperace

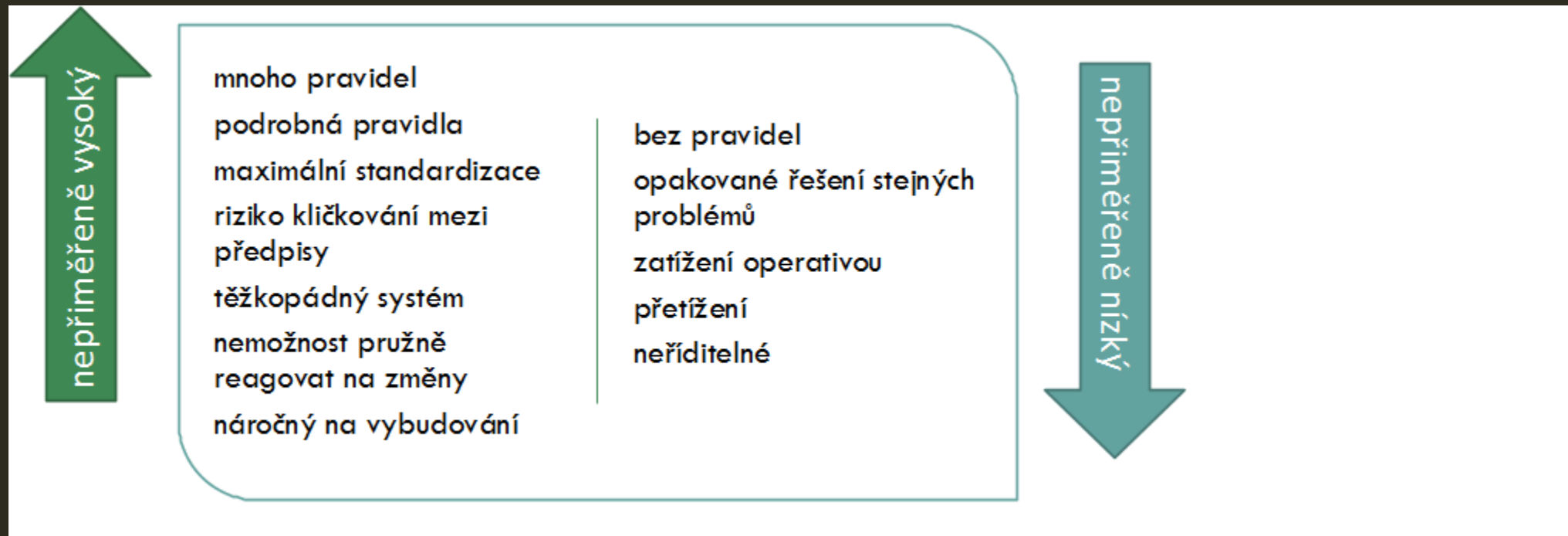
koordinační
místa

koordinace
koordinačních
míst

STUPEŇ / MÍRA ORGANIZOVANOSTI

- míra organizovanosti – jak moc svobody má jednotlivec pro zvolení postupu práce a rozhodování
- čím méně samostatnosti tím více centralizace a tím více organizovanost

PRINCIPY TVORBY ORGANIZAČNÍCH STRUKTUR

- jasné rozdělení úkolů a následné přidělení jednotlivým pracovníkům;
- správné delegování pravomoci na podřízené – manažer tak získává čas pro
- plnění svých vlastních úkolů;
- stanovení zástupců vedoucích každé linie – zástupce má být natolik zapracován, aby mohl kdykoliv převzít funkci;
- efektivní kontrola;
- dobrá organizace – základ pro spolupráci všech pracovníků v rámci dobrých mezilidských vztahů;
- dodržování principu pružnosti – rychlé reakce na případné změny. Nepružné společnosti mající odpor ke změnám, případně společnosti mající příliš mnoho řídicích úrovní nemohou reagovat na ekonomické a sociální změny, technologický pokrok atd.

TYPY ORGANIZAČNÍCH STRUKTUR

tradičně útvaryové struktury

- liniové
- funkcionální
- liniově - štábní

cílově – programové útvaryové struktury

- projektové
- maticové

Před více než sto lety vznikla premisa, že existuje pouze jediná správná a neměnná organizační struktura. Zkušenosti i nové přístupy teorie managementu však prokázaly, že toto tvrzení není pravdivé, protože každá organizační struktura má své přednosti, nedostatky a je vhodná pro určité konkrétní použití.

FINANČNÍ ŘÍZENÍ

- Finanční řízení

= dominantní stránka ekonomické činnosti

Finanční manažer se musí orientovat v:

- technicko-ekonomickém prostředí
- systému podnikových daní
- makroekonomických jevech
- fungování peněžního a kapitálového trhu

CÍLE A PRINCIPY FINANČNÍHO ŘÍZENÍ

Finance a finanční řízení = integrující složka

- veškerá činnost se vždy promítá do peněžních prostředků
- finanční cíle = rozhodující součást podnikových cílů

Cíle podnikání:

- maximalizace zisku a tržní ceny (Podniky existují proto, aby vyráběly a distribuovaly výrobky a poskytovaly služby zákazníkům a "sloužily" všem ostatním, kteří jsou s vývojem podniku spjatí)

OBLASTI FINANČNÍHO ŘÍZENÍ

- Zajišťování finančních zdrojů
- Volba optimální finanční struktury
- Financování a řízení oběžného majetku
- Výběr optimální formy krátkodobého financování
- Investování peněžních prostředků do majetku
- Finanční analýza
- Plánování finančních zdrojů
- Vnitřní finanční řízení
- Využívání zahraničního kapitálu
- Finanční řízení při spojování, reorganizacích, sanaci, zániku podniku

ÚČETNICTVÍ

Hlavním zdrojem informací, které jsou potřebné k řízení organizace je účetnictví.

Hlavní účetní výkazy:

- Rozvaha
- Výkaz zisku a ztrát (Výsledkovka)
- Cash flow

ROZVAHA

- přehled o aktivech a pasivech podniku k určitému okamžiku
- sestavuje se na základě informací z účetnictví
- **KONEČNÁ** (výroční)- rozvaha je sestavována minimálně ke konci účetního období
- **ŘÁDNÁ** (běžná) - je možné ji však sestavovat častěji (půlročně, čtvrtletně nebo měsíčně)
- **MIMOŘÁDNÁ** - je nutné ji sestavovat při mimořádných událostech jako např. založení podniku – počáteční rozvaha, změně právní formy podniku, **fúzi**, rozdělení podniku, likvidaci, sanaci, konkurzu, vyrovnání).

ÚČETNÍ OBDOBÍ

Rozlišujeme dva druhy účetního období:

- **Kalendářní rok** - účetní období začíná 1.1. a končí 31.12.
- **Hospodářský rok (fiskální rok)** - účetní období, které začíná prvním den jiného měsíce, než je leden

ROZVAHA

AKTIVA	PASIVA
hodnota všech položek, do kterých podnik investoval	zdroje, z nichž byla aktiva pořízena
Stálá aktiva	Vlastní kapitál
dlouhodobý hmotný majetek	základní kapitál
dlouhodobý nehmotný majetek	fondy
dlouhodobý finanční majetek	nerozdělený zisk minulých let
	výsledek hospodaření běžného roku
Oběžná aktiva	Cizí zdroje
zásoby	dlouhodobé závazky
pohledávky	krátkodobé závazky
investice (krátkodobý fin. majetek)	dlouhodobé úvěry
peníze	krátkodobé úvěry

Rozvaha = stav aktiv a pasiv k určitému dni.

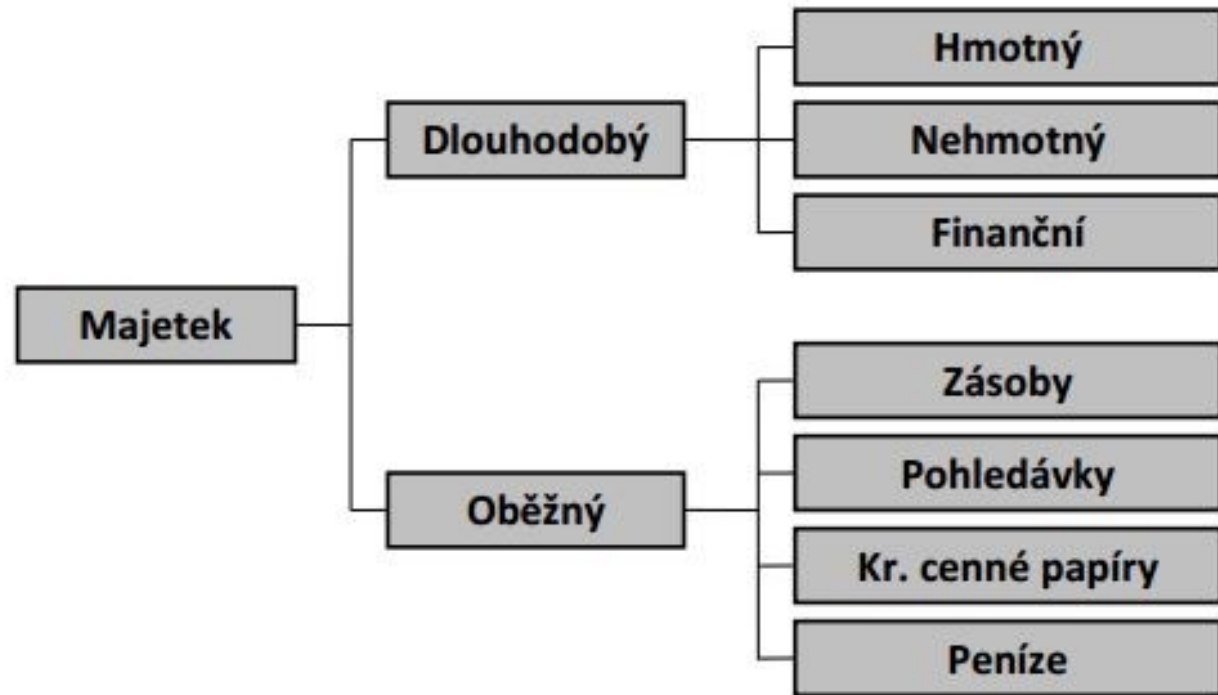
Hospodářskou činností se majetek a zdroje financování dostávají do koloběhu, v němž mění svou formu

=

dochází ke změnám aktiv a pasiv.

MAJETEK

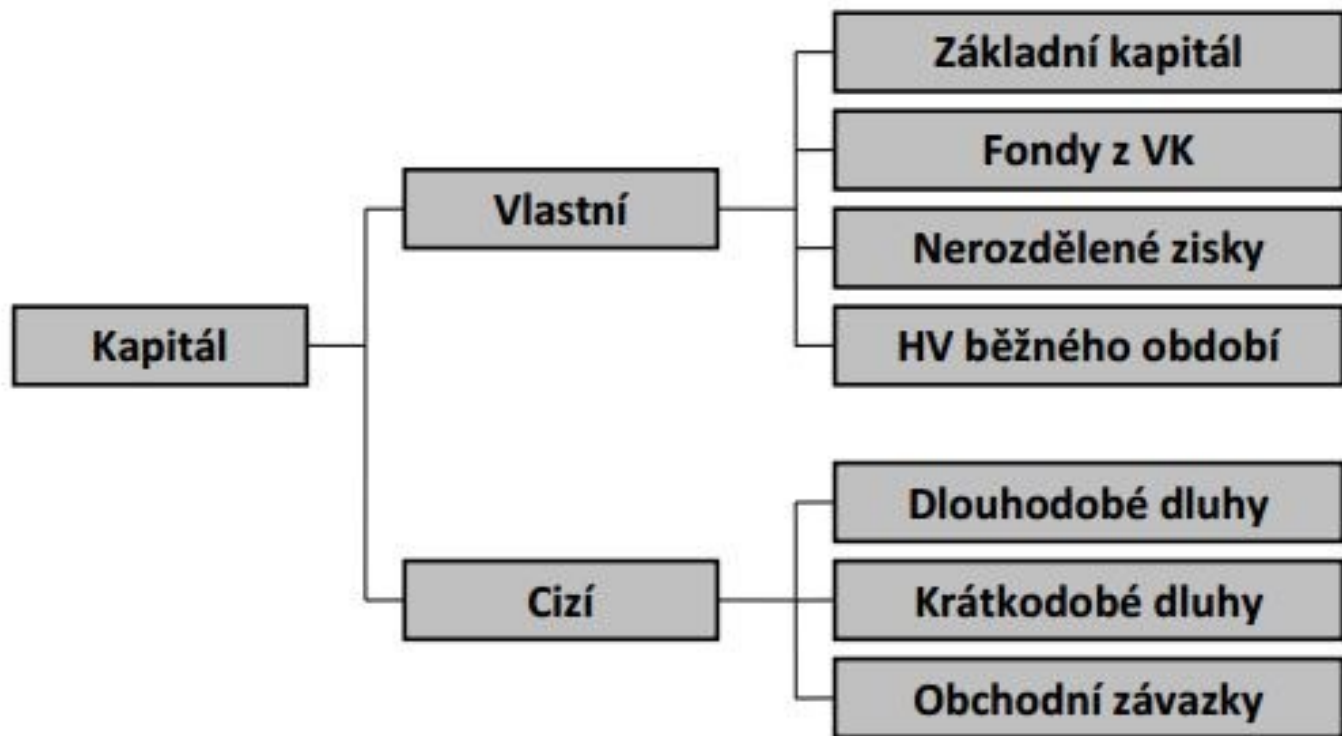

Majetkem rozumíme souhrn majetkových hodnot (věcí, pohledávek, práv a hodnot ocenitelných penězi), které patří podnikateli a slouží k podnikání.

Dělí se na dvě základní skupiny, které se liší dobou, po kterou jsou v podniku používány.

- dlouhodobý majetek,
- oběžný majetek.

KAPITÁL

Kapitálovou strukturou podniku (finanční strukturou podniku) rozumíme strukturu zdrojů, z nichž majetek podniku vznikl. Představuje složení podnikového kapitálu, ze kterého je financován jeho majetek. Je zachycena v pasívech rozvahy

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁT / VÝSLEDOVKA

Zisk x ztráta

Zachycuje strukturu nákladů a výnosů

Podrobněji rozvádí výsledek hospodaření rozvedený v rozvaze

Informuje o schopnosti vytvářet dostatečný objem zisku

Rozvaha vs. Výkaz zisku a ztráty - zobrazují dvě základní stránky téhož ekonomického jevu (majetku a výsledků dosažených jeho používáním)

CASH FLOW

Rozdíl mezi pohybem hmotných prostředků a jejich peněžním vyjádřením

Časový nesoulad hospodářských operací, které vyvolávají náklady a jejich finančním zachycením

Důsledek používání různých účetních metod

ZŘIZOVATEL

- Zřizovatel:
  - Pravidla zřizovatele
  - Příspěvek zřizovatele
- Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech
- Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku ČR
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

FINANCOVÁNÍ STÁTNÍ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE

činnosti definovány zřizovací listinou

- Příspěvek ze státního rozpočtu/od zřizovatele (v r. 2014 - 85% z celkových výnosů MZK)
- Výnosy z vlastní činnosti
- Fondy (rezervní, reprodukce majetku, odměn, kulturních a sociálních potřeb)
- Dary

- Zisk – musí být použit na financování činnosti, pro kterou byla organizace zřízená
- Kladný výsledek hospodaření (VH) = zlepšený VH
- Záporný VH = zhoršený VH

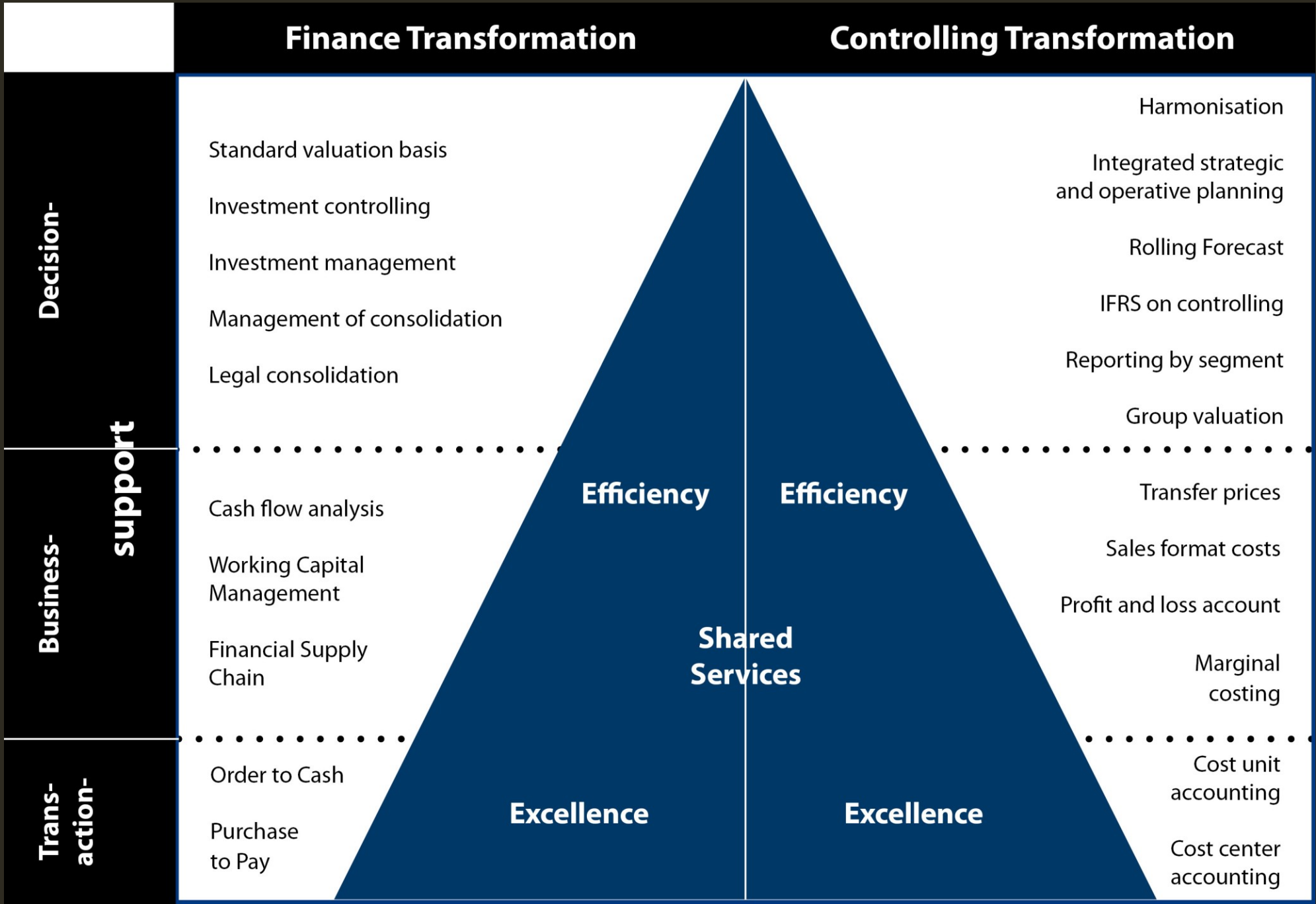
ÚČETNICTVÍ A DANĚ NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ

- Neziskové organizace = právnické osoby
- Vedou účetnictví = povinně účtují prostřednictvím podvojných zápisů o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, nákladech, výnosech a hospodářském výsledku.
- **Výjimka - občanská sdružení, jejich organizační jednotky, které mají právní subjektivitu, církve a náboženské společnosti nebo církevní instituce, které jsou církevní právnickou osobou, a honební společenstva mohou vést jednoduché účetnictví, a to podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění zákona č. 117/1994 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 353/2001 Sb. a zákona č. 437/2003 Sb. Podmínkou pro vedení jednoduchého účetnictví je, že jejich celkové příjmy za poslední uzavřené účetní období nepřesáhnou 3 mil. Kč.** Jednoduché účetnictví je vedeno podle právního stavu, který platil k 31. 12. 2003.

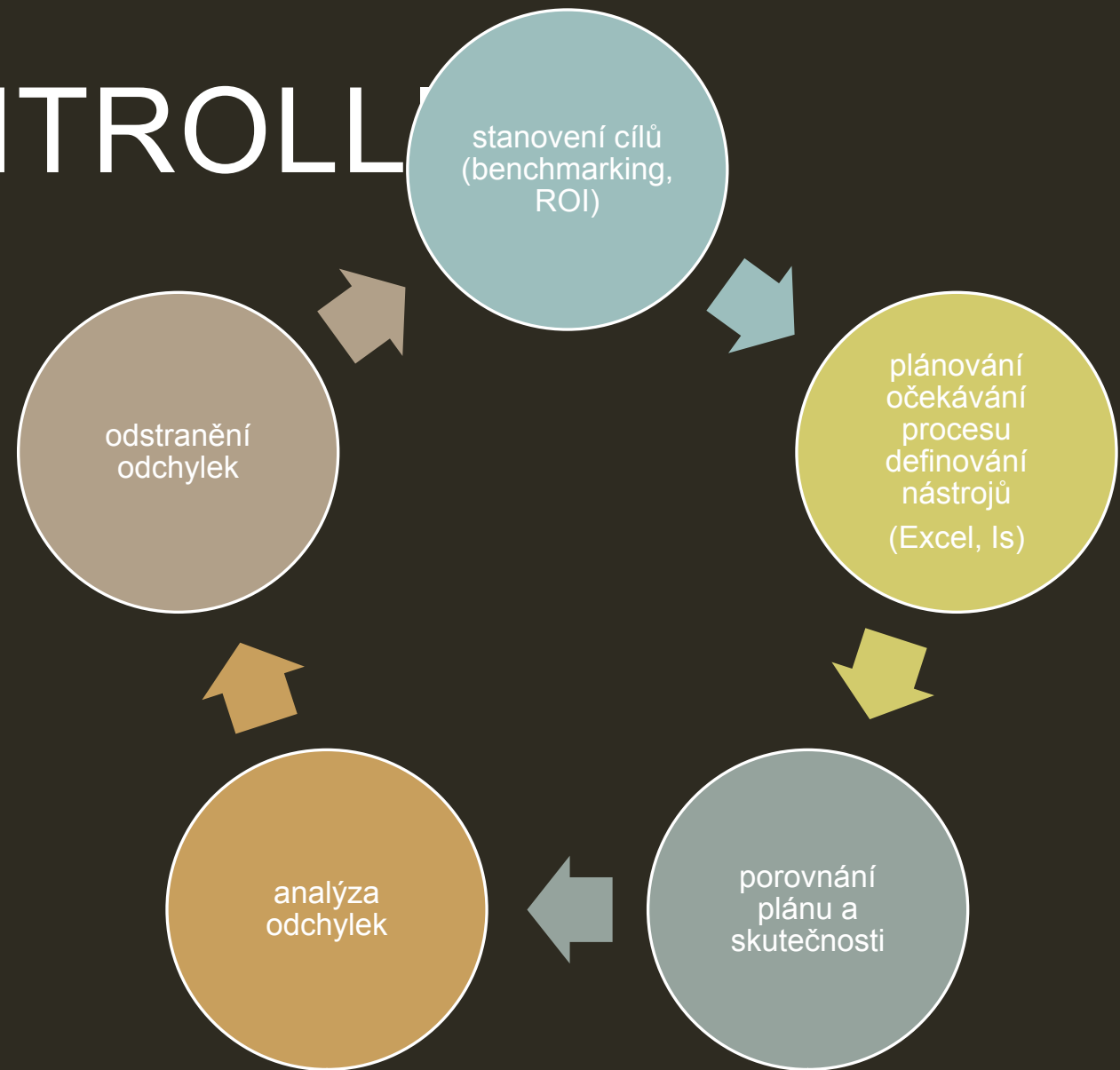
CONTROLLING

- Controlling je neustálý proces plánování, stanovování, měření, hodnocení cílů a odstraňování úzkých míst - z anglického to control - regulovat, usměrňovat
- je rozsáhlý koordinační koncept, který má za úkol pomáhat vedení a odpovědným osobám usměrňovat chod podniku.
- provádějí ho specializovaní pracovníci firmy nebo externí firma.
- Zabývá se nejen vnitřní situací podniku, jeho koncepcí a financemi ale i vztahy s věřiteli a konkurencí. Na základě poskytnutých informací je pak schopno vedení firmy reagovat odpovídajícím způsobem.

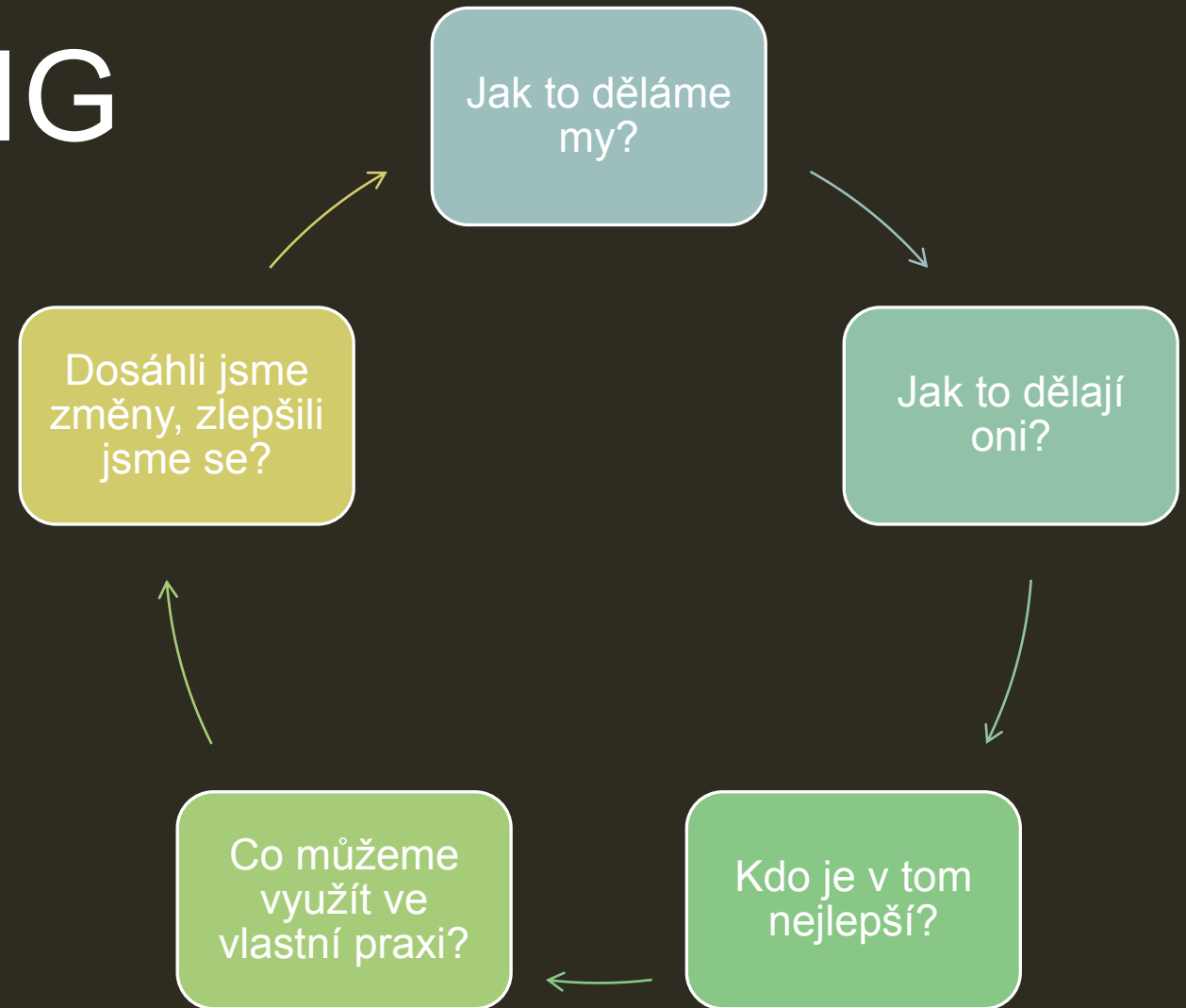

PROCES CONTROLLING

BENCHMARKING

měření a porovnávání vybraných ukazatelů

ROI - RETURN ON INVESTMENTS

- rozdíl mezi ROI a BENCHMARKINGEM

ROI (%) = výnosy / investice * 100

kolik potenciálních veřejných korun přinese jedna veřejná koruna, která byla vložena do zajištění dané služby

CBA (cost-benefit analysis) – analýza nákladů a užitku (benefity / přínosy)

Efektivnost organizace = hodnota poskytované služby (užitku B) / nákladů (C)

ČINNOST	NÁKLADY peněžní částka, kterou podnik účelně vynaložil na získání výnosů, tj. použil je k provedení určitého výkonu	VÝNOSY peněžní částka, kterou podnik získal z veškerých svých činností za určité období
provozní (50- 55, 60 -65)	spotřebované nákupy (materiál, energie...)	tržby za vlastní výkony (výrobky a služby) a zboží
	služby (opravy a udržování, cestovné, přepravné...)	aktivace (vnitropodnikové služby)
	osobní náklady (mzdy, SZP)	jiné provozní výnosy (prodej majetku)
	daně a poplatky	
	odpisy	
	jiné provozní náklad	
finanční (56 – 57, 66 – 67)	finanční náklady (úroky, bank. poplatky, pojistné)	finanční výnosy (přijaté dividendy, úroky, nájemné)
	tvorba rezerv	
mimořádná (58, 68)	mimořádné náklady (manka a škody)	mimořádné výnosy (přebytek majetku, náhrady manka a škod)

ROZPOČET

Rozpočet je obecně seznam veškerých plánovaných výdajů a příjmů.

Mzda – 19 osob – 10. třída – 13. 620 Kč hrubého

+ 35% odvod zaměstnavatele (sociální,
zdravotní)

.. + 1% příspěvek FKSP

Výpůjční proces	
Marek Svízela	Vedoucí
Dominika Rebhanová	Výpůjčky
Jana Uchočová	Výpůjčky
Jana Hlavinková	Výpůjčky
Jan Sladký	Výpůjčky
Marie Šípková	Výpůjčky
Martin Páč	Výpůjčky + IT zabezpečení
Akce	
Iveta Burdová	Vedoucí akcí, Cestovatelské pátky
Jana Skládaná	Akce pro děti
Kateřina Bulová	Akce pro děti
Nikola Hálová	Akce pro děti
Lenka Malá	Cestovatelské pátky
KOHA a technologie	
Václav Štefela	KOHA - správa
Dana Tomančáková	KOHA - správa
Martin Páč	Technické zabezpečení
Propagace	
Barbora Tvrdoňová	obsahová strategie
Iveta Burdová	Web, FB
Tereza Dřevová	Web, FB
Šárka Vančurová	grafika

DĚKUJI ZA POZORNOST

P. Kotler: „Jsou jen dva druhy podniků. Ty, které se změní a ty, které zmizí“

mbockova@phil.muni.cz

<http://nakrizovatce.knihovna.cz/>

<http://reality.idnes.cz/s/komerčni-nemovitosti/nebytove-prostory/pronajem-nebytovych-prostor/brno-mesto/>

<http://www.mkrtýne.cz/files/vyročni-zprava-2014.pdf>